

GEBOEKT

BUÑUEL OVER BUÑUEL

Tomas Perez Turrent en José de la Colina,

Menken Kasander & Wigman Uitgevers, 2008,

EPO, 510 pag. Geïll. € 34,50

“Dromen zijn de eerste films die de mens heeft uitgevonden”. Het is maar één quote van de Spaanse filmer Luis Buñuel

(1900-1983), een van de belangrijkste en invloedrijkste filmers van de 20ste eeuw, waar dit bijzondere interviewboek van overkookt. “Buñuel behoort tot het kleine gezelschap filmmakers die een bijvoeglijk naamwoord zijn geworden. ‘Buñueliaans’ of beter: ‘Buñuels’ (dat rijmt op ‘hels’) noemen we een beeld dat door één iemand ‘gedroomd’ wordt, maar door anderen, en door ons, bioscoopbezoekers, als volstrekt reëel wordt waargenomen”. Dat schrijft Jan Willem Otten in een hoogst interessant inleidend woordje in dit boek over de betekenis van deze beeldenstormer. In de periode 1975-'77 spraken de Mexicaanse schrijvers Tomas Perez Turrent en José de la Colina urenlang met ‘de niet-interviewbare’ Luis Buñuel over zijn ruim 30 films (in chronologische volgorde), wat hen 50 uur opnames opleverde. Buñuel vertelt hoe hij in 1927-'28 in film geïnteresseerd raakte, ooit eraan dacht entomologie te gaan studeren, over zijn grote vriend Dali, het surrealisme, de voice-over, de censuur, zijn Christus-obsessie (“Mijn culturele achtergrond is het Christendom”), etc. Ook bevestigt Buñuel dat hij en Dali bij het schrijven van het scenario voor zijn eerste film *Un chien andalou* “geen enkel beeld aanvaardden dat aanleiding kon geven tot een rationele, psychologische of culturele verklaring. Wat doet denken aan de surrealistische *écriture automatique*”. *Un chien andalou* is de filmgeschiedenis ingegaan als de surrealistische film bij uitstek al maakten de makers geen deel uit van deze beweging. Toen toch nog niet. Wie ooit zijn tanden stuk beet op Buñuels ‘ondoorgroendelijke’ oeuvre, van *L'Age d'or*, *Los Olvidados* tot *Cet obscur objet du désir*, van *Nazarin* en *Viridiana* tot *Agon*, *Oorlog ja, liefde ook niet* en *Zwanenzang*, zijn laatste film die hij, bijna 80 jaar, niet meer zou voltooien, heeft aan BUÑUEL OVER BUÑUEL een hele klui. En zal bij het lezen af en toe verrast opkijken. X

FREDDY SARTOR